

Avalent>Teie õigused>Alaealiste õigused kohtumenetluses

Alaealiste õigused kohtumenetluses

1. Lapse õigus- ja teovõime

Soomes on kriminaalvastutuse iga 15 aastat.

Muudes küsimustes on kohtusse pöördumise vanuse alampiirid 12 (terviseküsimused, asendushooldusele paigutamine), 15 (töö-, varjupaiga-, rände- ja haridusküsimused ning halduskaristused) ja 18 aastat (perekonnaküsimused).

2. Juurdepääs kohandatud menetlustele

Lapsi puudutavad uurimised määratakse võimaluse korral sellistele politseiametnikele, kes on läbinud asjakohase koolituse või omavad selles valdkonnas kogemusi. Suuremates politseijaoskondades on olemas lastevastaste kuritegude uurimisele spetsialiseerunud üksused või politseiametnikud. Üldjuhul suunatakse lastevastaste kuritegude uurimine kõikides politseijaoskondades uurijatele, kellel on asjaomased ametialased oskused ja konkreetne pädevus selliste kuritegude uurimiseks.

Prokuratuurides on kehtestatud eriprokuröride süsteem, et tagada eriteadmised spetsialiseerumisvaldkonnas ning säilitada ja arendada prokuröride kutseoskusi. On olemas rühm eriprokuröre, kes on spetsialiseerunud laste- ja naistevastasele vägivallele. Nad koolitavad oma pädevusvaldkonnas teisi prokuröre.

Lapsi puudutavad uurimised määratakse võimaluse korral ametnikele, kes on läbinud asjakohase koolituse või kellel on selles valdkonnas kogemusi.

Lasteombudsman edendab laste huvisid ja laste õiguste rakendamist üldiselt, kuid ei tegele üksikjuhtumitega.

3. Lastele suunatud tugimehhanismid ja menetlused

Alates 2016. aastast saab kohtus tõendina kasutada ka 15–17aastase kannatanu videosalvestist, kui kannatanu vajab erikaitset.

Kriminaaluurimise seaduse kohaselt peab kriminaaluurimisasutus vajaduse korral arsti või muu eksperdiga nõu, kas alla 18aastase lapse suhtes võib uurimismeetmeid kohaldada.

Üldjuhul küsitlevad lapsohvreid ja -tunnistajaid politseiametnikud, kes on läbinud asjakohase koolituse või kellel on selles valdkonnas kogemusi. Küsitleda võib ka tervishoiutöötaja.

Suuremate linnade ülikoolide kliinikumide juures on olemas eriotstarbelised eksperdikeskused, mis on spetsialiseerunud alaealiste kuriteoohvrite ülekuulamisele. Politsei teeb nende keskustega tihedat koostööd.

4. Spetsialistide koolitus

Justiitsministeerium korraldab regulaarselt kohtunike, kohtutöötajate ja õigusabiametnike täienduskursusi lapsepsühholoogia, õiguspsühholoogia, ohvrite õiguste, inimõiguste ja seksuaalselt kuritarvitatud ohvrite erivajaduste alal. Koolituskursustel võivad osaleda kõik prokurörid.

Riigiprokuratuur korraldab koolitust prokuröridele, kes tegelevad laste seksuaalse ja füüsilise kuritarvitamise juhtumitega. Teemad hõlmavad lapse arengut, lastepsühholoogiat ja lapse küsitlemist.

Politseiametnike koolitus hõlmab lastepsühholoogiat, suhtlusoskusi ja lapse küsitlemist. Eksperdi kvalifikatsioon antakse neile spetsialistidele, kes on läbinud riikliku politseiameti erikoolituse.

5. Juurdepääs õiguskaitselahenditele

Prokuröri otsuse peale süüdistust mitte esitada saab esitada kaebuse peaprokuröridele, kellel on õigus algatada asjaolude uus läbivaatamine.

6. Perekonnaval

Lapsendamisprotsessi esimene etapp on lapsendamisnõustamine, mida pakuvad kohalike omavalitsuste sotsiaalhoolekandeadesused ja rahvusvahelise organisatsiooni Save the Children Soome liige Pelastakaa Lapset. Lapsendamisinõustamine on klientidele tasuta. Lapsendamisloa taotluse ja lapsendamisavalduse esitamise korral koostab lapsendamisinõustaja kirjaliku aruande lapsendamisinõustamise toimumise kohta. Aruanne sisaldab vajalikku teavet asjaosaliste ja nende olukorra kohta.

Lapsendamisinõukogu teeb aruande põhjal otsuse lapsendamisloa andmise kohta. Alaealise lapse lapsendamiseks on vaja lapsendamisinõukogu luba nii riigisisese kui ka rahvusvahelise lapsendamise korral. Luba kehtib kaks aastat. Taotlejad võivad taotleda loa kehtivuse pikendamist.

Lapsendamist on ainult ühte liiki. Pärast lapsendamiseks loa andmist käsitatakse lapsendatud lapsendajate, mitte endiste vanemate lapsena.

Lapsendamisluba ei ole vaja, kui lapsendatav on tulevase lapsendaja abikaasa laps või laps, kelle eest hoolitsemise ja kelle kasvatamisega tulevane lapsendaja on juba midu väljakujunenud viisil tegeleenud.

Üldjuhul peavad välisriigist pärit lapse lapsendajad lisaks lapsendamisinõustamisele alati taotlema rahvusvahelisi lapsendamisteenusid. Selliseid teenuseid osutavad Helsingi linna sotsiaalteenuste osakond, Pelastakaa Lapset ja Interpedia.

Protsessi lõpus otsustab lapsendamise kohus.

Lapsesõbralik õigusemõistmine Soomes (534 Kb)

Viimati uuendatud: 04/08/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.